

Barne- og likestillingsdepartementet
Samlivs -og likestillingsavdelingen
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Oslo 15. januar 2009

Deres ref. 20084147

Vår ref.:22/09 kde 090.01
Saksbehandler: Anja Bredal
Direkte tel: 23086100
E-post:
anja.bredal@samfunnsforskning.no

Høring – forslag om lovfesting av krisesentertilbudet

Vi viser til departementets høringsbrev av 30. oktober 2008.

Institutt for samfunnsforskning ønsker å kommentere høringsnotatet på noen utvalgte punkter, basert på forskning utført ved instituttet, jamfør rapporten Bredal og Orupabo 2008: ”Et trygt sted å bo” og et pågående forskningsprosjekt om policy på vold i de skandinaviske land.

Målgruppe

Vi merker oss at lovfestingen innebærer at krisesentrene skal være et tilbud til ”personer utsatt for vold i nære relasjoner og til medfølgende barn”, der dette er definert som alle former for vold eller trusler om vold fra en nærtstående person.

I evalueringen av botilbudet for tvangsekteskapsutsatte over 18 intervjuet vi ansatte ved krisesentre som har hatt befatning med tvangsekteskap. Blant disse mente de fleste at tvangsekteskapsutsatte kvinner var en del av krisesentrenes målgruppe. Enkelte sentre anså imidlertid denne gruppa som ”litt på siden” av sentrenes virksomhet. Også fra annen forskning vet vi at ”vold i nære relasjoner” oftest defineres og oppfattes som partnervold. En forutsetning for at tvangsekteskap og vold i andre nære familierelasjoner reelt og fullt ut skal inngå i begrepet ”vold i nære relasjoner”, er at man er tydelig og konsekvent på dette.

Videre understreker vår studie en gjennomgående bekymring for hvordan krisesentrene kunne ivareta de kvinnene som på grunn av svært ung alder og andre forhold har store behov for psykososial oppfølging og praktisk hjelp. I en videre forstand kunne bekymringen også dreie seg om minoritetskvinner som har store hjelpebehov på grunn av dårlige språkkunnskaper og liten samfunnskontakt. Vi deler denne bekymringen og mener at slike hensyn bør veie tungt i vurderinger av det enkelte krisesenters ressursbehov. Mangel på ressurser kan ellers medføre at enkelte sentre vil vegre seg for å ta imot kvinner med etnisk minoritetsbakgrunn, slik man har sett blant annet i Danmark.

Menn

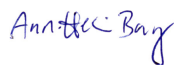
Vi har merket oss at høringsnotatet bruker formuleringen ”personer utsatt for vold i nære relasjoner”, samtidig som man til en viss grad kommenterer organiseringen av et tilbud til menn. Her er notatet imidlertid vagt.

Studien vår bekreftet at unge menn som er utsatt for tvangsekteskap eller æresrelatert vold fra egen eller partners familie, inkludert unge homofile menn, har særlige problemer med å finne bolig i en akutt situasjon. Dette henger selvsagt sammen med at krisesentrene, med få unntak, ikke tar imot menn. Det blir imidlertid galt å si at krisesentrenes kvinnefokus er *årsak til* at menn ikke har et godt nok tilbud, med den implikasjon av løsningen er å åpne de eksisterende sentrene for menn eller etablere felles sentre. Snarere bør man etter vår vurdering satse på separate tilbud. Tilbudet til menn bør åpenbart også ses i sammenheng med de kriseboliger og andre løsninger som nå etableres i forbindelse med Handlingsplan mot tvangsekteskap, som ikke nevnes i notatet.

Av erfaring vet vi at hensynet til unge menn utsatt for tvangsgifte er sentralt i argumentasjonen for å åpne krisesentrene for menn, evt bygge opp egne tilbud. Vi vil påpeke at de samme kulturelle årsaker som medvirker til at disse mennene trenger et krisesentertilbud, tilsier at man ikke bør samlokalisere dette tilbudet med krisesentre for kvinner. Her tenker vi selvsagt på normer om kjønnssegregasjon og de minoritetskvinner som vil holde seg borte fra et senter som er åpent for menn av egen kulturell eller religiøs overbevisning, eller av hensyn til sitt omdømme og framtidig relasjon til særlig foreldre og slekt. Når vi vet at krisesentrene allerede har et negativt rykte på seg i flere minoritetsmiljøer som et sted for kvinner med lav seksualmoral, synes det åpenbart at det å åpne sentrene for menn vil gjøre det enda vanskeligere for disse kvinnene å søke hjelp.

Når det gjelder tvangsekteskap og æresrelatert vold, er det imidlertid ingen tvil om at kvinner er i flertall blant ofrene, og menn i flertall blant utøverne – på linje med annen vold i nære relasjoner. Mye av voldens rasjonale handler om kontroll av kvinners seksualitet. Menn kan for øvrig også være ofre for patriarkalsk vold. På denne bakgrunn mener vi at loven må ha et klart kjønnsperspektiv, slik at de kjønnede aspekter ved volden anerkjennes og tydeliggjøres. At kvinner er i flertall tilsier at særlig fokus på kvinner gjøres eksplisitt.

Vennlig hilsen
Institutt for samfunnsforskning

Ann-Helén Bay
Direktør

Anja Bredal
forsker